

פרשת דובאי, המאזן

אין כל ביטחון שפרשת דובאי מאחורינו ■ יש ביטחון שחלק ניכר מהפרשנויות שנכתבו היו נטולות בסיס ■ אין ביטחון שכל מי שתמונתיהם פורסמו היו סוכני המוסד ■ אבל אם כן, הם יוכלו להמשיך בפעילותם ■ העיתונות הישראלית לא תמיד נהגה באחריות בסיקור הפרשה ■ מישקה בן דוד, לשעבר בכיר במוסד, עורך סיכום ביניים

על ישראל. ואלם המסקנה הראשונית וה"כבירה" אינה בהכרח הנכונה: דובאי משמשה זה זמן כחנת מעבר של גורמי טרור, רכש צבאי, הלבנת כספים, חטיפות ורציחות, ומהווה יעד לטכנויות בין רבות. בין האפשרויות השונות קיימת אמנם גם האפשרות שמדובר ב"ידה הארוכה של ישראל" – אבל במלחמה בטורר נטלים חלק שירותי מודיעין מערביים רבים בשיתוף פעולה הדוק.

◀ **הדרבונים:** ייתכן שהוצאת דרכון אתנטי על שמו של אדם אתנטי – אך עם תמונתו ולישמושו של סוכן חשאי, הינה אחת התשובות למצב שבו דרכונים קשים לזיוף. אין לשלול אפשרות שהדרכונים הוצאו על ידי שירות זה: לשירות אירופי קל יותר לתפקיד דרכונים אירופיים אתנטיים עם התמונת של סוכניו מאשר למוסד, והדבר יכול היה להיעשות הן במסגרת של שיתוף פעולה והן באופן עצמאי.

◀ **"הנוק הדיפלומטי":** שגרירי ישראל הוזמנו בכמה מקומות ונתבקשו לתת הסברים. הם אצרו שאין להם, ובמרבית המקרים בכך נסתיימה הפרשה. אין ביטחון שהו סוף פסוק – יש די גורמים אנטיישי ראלים השואפים ליצור משבר מלאכותי – אך ברור שתשיבת המבצעים והצורך בדרכונים זרים יודעים למשתתפים העיקריים, ואלה מנסים לסגור עניין.

◀ **המצלמות:** סביר להניח שלפני המבצע בדובאי וערכו הסיכונים לנוכח ריבוי המצלמות ותחמונן של התוכנות (מה גם שלא מן הנמנע שבמדינות המפרץ ראלים חשופים לריבוי מצלמות). הברירה הייתה בין יתרון על הביצוע לבין ביצוע תוך נטילת הסיכון של חשיפת החוליה. מן הסתם, הגנת היסוד של המטכ"נים הייתה שלא ייודע שהיה כאן חיסול, ולכן לא תבוצע חקירת עומק. ההנהגה לא התממשה, ובריוק למקרה כזה ראגו המבצעים לשנות את חזותם.

◀ **החשיפה:** כתוצאה מהחקירה יש בידי הדרי באים – ובידי האינטרפול – תמונות ספרוט של ה"סוכנים". לא טבעית עין ביומטריה או טבעית אצביות. ניתן לשער שבשינוי חזות נוסף ובשינוי שם יוכלו מרבית הסוכנים להמשיך בפעילותם. ההיסטוריה העיתונאית והציבורית בעניין זה הייתה מגומגמת לחלוטין.

◀ **מספר הסוכנים:** בחדת הפרסומים המוקדמים ברבר 11 סוכנים העלתה כי שבעה אנשים נושאי שמות הזים מתגוררים בישראל. ארבעה אחרים לא התגלו, ויש מקום להניח שהחלקם כלל אינם קשורים. הפרסומים האחרונים היו ברבר חבורה נוספת של 15 סוכנים. עיון נוסף מבחיר שמדובר בכמה אירוי עים סוכנים: אחד החשודים כסוכנים נכנס לדובאי

רשות להשמרתה. התמיכה האיראנית בחיובאללה לא תאפשר הסכם שלום בין ישראל ללבנון, והתמיכה שלה בחמאס לא תאפשר הגעה ומימוש ארוך טווח של הסכם שלום בין ישראל לפלשתינים: הוא יחול רק על שטחי הגדה ויעמוד מול אפופיזיה רצחנית. חיובאללה וחמאס אינם מכירים בוכתה של מדינת ישראל להתקיים, וחדתו על דגלם מלחמה טוטלית בקיימנו כאן. מלחמת לבנון השנייה ומבצע עופרת יצוקה הפעילו מולם מאון אימה משתק, ואלם הם מצטיידים לקראת הסיכוב הבא. תהיה זו מדיניות של בת יענה שלא להיאבק במגמות הללו, וסילוקו של גורם מרכזי בהעברות הנשק מאירן לעזה, כפי שטוענים מקורות זרים לגבי עיסוקו של אלמבחות, הוא מרכיב מרכזי במאבק זה.

המאבק החשאי בעידן החדש

מלחמת המודיעין מתנהלת היום בסביבה שונה משהתנהלה בעבר הקרוב: לפני עידן תקשורת המי חשבים, לכל היותר הוזנו פרטיו של נוסע במחשב נמל התעופה והעובר ידנית למחשב מרכזי כלשהו. סוכן יכול היה להיכנס בשדה תעופה אחר ולצאת בשדה אחר כאשר רק החתמת בדרכונו מצביעה על תנועותיו – וגורמי ביון ידעו להתגבר על פרט זה. היום – כשאירופה למשל מרוששת במערכת בקרת גבולות אחרת – כל מחשב בכל נמל תעופה יודע מיד היכן ומתי נכנס הנוסע.

לכן יש להוסיף את כניסתם לשימוש בארצות רבות מאוד של דרכונים "חכמים" – ביומטריים, בעלי טביעה כימית או אלקטרונית, אשר הופכת את יופם לקשה מאוד. בשלב הבא, כשעשרות מדינות יפעילו אמצעים ביומטריים בכניסה אליהן, ברוד ששירותים חשאים יודקו לתחבולות שונות, ורק תמים יחשוב שכולן תהיינה כשרות למהדרין.

השימוש במערכת טלוויזיה במעגל סגור ובתוכי נות חכמות היודעות לערוך אינטגרציה של תמונות שצולמו במקומות שונים מהווה מכשול נוסף המקשה מאוד על ביצוע פעולות חשאיות.

דובאי - התמונה הקטנה

◀ **זרות המבצעים:** זהותו של אלמבחות, תר" מיתו של המוסד וגילויים בארץ של אנשים בעלי שמות זהים לחלק מהמבצעים, מצביעים כביכול

ד"ר מישקה בן דוד

התמונה הגלובלית

אין כל ביטחון שפרשת דובאי מאחורינו, אבל ניתן כבר לסכם חלק מההיבטים שלה. הרבר העיקרי שהלך לאיבוד בשלל הפרסומים על הפרשה הוא ההיבט הגלובלי: מלחמת תרבויות מתנהלת ברבחי העולם בין האיסלאם הרדיקלי לבין ערכים שנתקדשו בעיקר מערבי, כמו הדמוקרטיה והליברליזם. המלחמה הפכה לאלמה במיוחד בעשור האחרון, והתבטאה בשורה אכזרית של פיגועים במגדלי התאומים, בלונדון, במדריד ואצ'נו.

למלחמה זו אין חזית ברורה: משטרים מתונים בער לם הערבי המוסלמי עומרים בדרכו של האיסלאם הקיצוני (כמו המשטר המצרי מול האחים המוסלמים, או המשטר האפגני מול הטליבאן), ובדרכו של המערב ניצבים גורמים אולטרה ליברליים, המצביעים מגבולות שונות על השימוש בכוח שמפעיל המערב במלחמתו נגד מתנגדיו.

בלחימה גלובלית זו ישנם מוקדי מגע גלויים: ארה"ב ומלחמה בגורמים שמאחורי פיגועי 11 בספטמבר היא אחד מהם, ישראל היא מוקד נוסף. בצידם מתנהלים תהליכים שקטים כמו החרדה האיסלאמית, המשנה את פניה של אירופה, ומנגד מתגבשים שיתופי פעולה מודיעיניים נסתרים של מדינות המערב ושל ישראל.

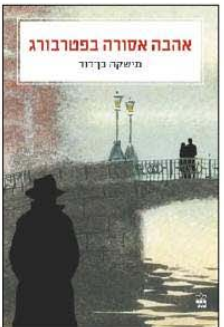
הזווית הישראלית

שלא בטובתה, ניצבת ישראל באחד ממוקדי המאבק באיסלאם הקיצוני. מגעים לשלום שהתקיימו בין מנהיגי ישראל למלך עבראללה נקטעו כשפולשתינו קיצוני, המקורב למפתי של ירושלים, ידה במלך הדרני ביולי 1951. אנואר סאדיא, נשיא מצרים, נרצח בידי הג'יהאד המצרי שנתיים אחרי חתימת הסכם השלום עם ישראל (ולנו היה, להוותנו, יגאל עמיר). השתלטותו של חמאס על רצועת עזה הופכת את המשא ומתן לשלום בין ישראל להשות לכמעט בלתי אפשרי, ובוראי לבלתי אפשרי.

מאבקם של חמאס ושל חיובאללה מופעל, ממזמן ומחומש בידי איראן, ממובילות הקו האיסלאמי הקיצוני נגד המערב בכלל וישראל בפרט, והקוראת מפר

בחיית מלחמת התרבויות
ד"ר מישקה בן דוד
צילום: בוריס דיקמן

בניאור בספר הסביקו חמישה אנשי מוסד כדי לבצע חיסול
עטיפת ספח האחרון של בן דוד

מי באמו

במלחמה בטרור ננטלים חלק שירותי מודיעין מערביים רבים בשיתוף פעולה הדוק. לשירות אירופי קל יותר להנפיק דרכונים אירופיים אותנטיים עם התמונות של סוכניו מאשר לחוסר

הנחת היסוד של המתכננים היתה שלא ייוודע שהיה חיסול ולכן לא תבוצע חקירת עומק, ההנחה לא התממשה, ובדיוק למקרה כזה דאגו המבצעים לשנות את חזותם האמיתית

סיבת המוות צוינה כמכת חשמל, שטוף דם בראש, התקף לב, ולאחרונה הרעלה וחניקה. בפרסומים הראשונים משטרת דובאי לא קשרה את המבצע לישראל, ואחר כך ציינה זאת כעובדה – הנכל בהתאם לאינטרס של שלטונות דובאי ולנלחצים שהופעלו עליהם

ידו. יהיו המבצעים מי שהיה, הם הסירו מהמפה רביימרוצים שהגנו שגרמו היה רב.

ההיסטוריה התקשורתית

העניין שמעוררת הפרשה ברור. הוצפתי בפניתי להתראיין – אך נענית לי למעטות בלבד, בעיקר כדי להעמיד דברים בפרופרציות. אני ער לרצונם של גורמים בעולם ללבות את הפרשה: ברובה לשימוש בר"ח גולדסטון, הדברים נועדו לערער את לגיטימיות ישראל ולקשור את יריה במאבק בטרור. אני לא מבין את ההתנגיטות של חלקים בעיתר נות בארץ למאמץ הזה. אני לא מקבל בהבנה עיתר נאים שממהרים לאתר את העולים שנעשה שימוש בוותם, אני לא מבין את העיסוק בסכסם ששולם עבור החרד במלון, ולא מבין את הניסיון ליצור דרמה בגרוש מה"מחיר" של "חשיפת" הסוכנים. אני חש שאט נפש למשמע פרשנויות ששמחת לאירו של המוסר. לשמחתי, יש גם מי שמציגים תמונה ברורה: הוחלט לסלק את אלימבחות, והרבר נעשה באלנגטיות, מבלי שנודע שהיתה פעולה, אלא כעבור כמה ימים, והמחיר היה סביר ומחושב.

איני יודע מי חיסל את אלימבחות, אבל אני מקוה שזה המוסר: זה תפקידנו לסלק גורם שהיה אחראי על חטיפתם ורציחתם של חיילים ישראלים, ובחמי שך ממונה על העברת הנשק מאיראן לעזה. ■

* הכותב הוא סופר, ולשעבר בכיר במוסד. שלושה מבין עשרת ספריו הם ספרי יוגל המבוססים על חוויותו חשייתו במוסד. ספרו האחרון הוא "אהבה אסורה בטרורוג"

לישראל, ואחר כך ציינה זאת כעובדה – הכל כמירת האינטרס של שלטונות דובאי והלחצים שהופעלו עליהם. כך יהיה גם כשיפורסמו תוצאות חקירתם של הפלשתינים שבידיהם. ברורה גם העריכה המר גמית של סרטי הווידאו – למשל, העלמת פרקי הזמן הארוכים שחלפו בין כניסתה של אישה לשי רותים בלבוש אחר ורציאתה בלבוש אחר, שבהם מן הסתם נכנסו ויצאו אנשים נוספים. מפקד משטרת דובאי הודיע כי תיאטר כניסתם של ישראלים לארצו ויוטלו הגבלות על כניסת יהודים. את דבריו תיבל בהערות שניתן להבחין ביהודים על פי תווי פניהם ומבטאם, ושהישראלים רחצים את יריהם המגואלות ברם – בדרכונים אירופיים. ביטויים שמביעים אולי תסכול, אך לא נעדרת מהם גם נימה אנטישמית.

◀ מדיניות החיסולים: ארגוני ביון, ובהם המוסר, עוסקים באיסוף מודיעין, וחיסולים מתרחשים רק לעיתים נדירות. השאלה לגבי מדיניות החיסולים, ובכללם חיסולו של אלימבחות, צריכה להישאל על רקע המלחמה המתמשכת בטרור: הורדתו מהמפה של ראש הזרוע הצבאית של הפתח, אבו ג'יהאד, אולי סללה את הדרך להפיכת אש"ף לארגון מדי גיו: סילוקו של פתחי אשקאק, מנהיג הג'יהאד האיסלאמי, אחרי הפיגוע בבית ליד, השבית את ארגונו לשנים; הניסיון לחסל את חאלד משעל ביי רון בוצע אחרי פיגועי המתאבדים בירושלים, ואין לדעת מה יכלה להיות תוצאת, לו צלח: חיסולו של גדאלד בול, מפתח תותח העל של העיראקים ערב מלחמת המפרץ הראשונה, מנע את נפילתם של פגוים במשקל של טון בישראל ממי משך קות. וכך הלאה, כולל עימאר מונייה, קצין המבצעים של חיובאללה, שארגונו לא מצא לו עדיין תחליף, ואלימבחות בכיר החמאס.

חיסולים שונים המיוחסים למוסר לא נעשו על

במארס 2009, שניים ביוני, שניים באוגוסט, תשעה בנובמבר, והאחרון – בינואר השנה. ניתן להניח גם שמספר לא מבוטל מאותם 15 "סוכנים" אינם סוכנים חשאים, ובוודאי לא של המוסר.

גם אם יש קשר בין הביקורים השונים, מדובר באירוע סביר: הפרסומים אחרי האירוע בלילהאמר העלו שמדובר היה בצוות חרש, אחרי שהצוות הקר דם התעייף ונשפך. הפרסומים אחרי ניסיון החיסול של משעל הצביעו על כך שהצוות או חלקו הוחלף אחרי סיור שערכו בירדן חודש קודם לכן (הרבר שנתפס, מזהות שבה נהגו לפעול – לוהות קנדית, שאותה לא הכירו). אם נכונה טענת משטרת דובאי, שגם הסיור בנובמבר היה בעקבותיו של אלימבחות, הרי שארגון הביון שביצע זאת למר מהעבר, ויש לו יותר מצוות אחד של סוכנים כשירים. כל מדינה צריכה להיות מרוצה שזה המצב בשרות החשאי שלה.

ובכל מקרה, המספר המולל שפורסם חסר יסוד, ונראה כי כל מי שהיה בטוח מסוים מאלמבחות נחשד על ידי משטרת דובאי כקשור לאירוע. ולרר גמה, מספר המשתתפים במבצע משעל, כפי שפורסם, היה שמונה: שני המבצעים שנתפסו, ארבעת הלוחמים שהוברחו לשגרירות ועוד שניים. בספרי "אהבה אסורה בפטרבורג", כשתאירתי חיסול רומה במלון, "הסתפקתי" בחמישה סוכנים.

◀ משטרת דובאי: דובאי אינה דמוקרטיה. היא תלויה כלכלית בשכנותיה, ועדה לסכנה הנשקפת לה מאיראן. כל פרסום מטעמה עובר בפריזמה זו. כך פורסם תחילה שאלמבחות מת מוות טבעי, ואחר כך שנמצא כמות בריגליו ועל גופו סימני עינויים. סיבת המוות צוינה כמכת חשמל, שטוף דם בראש, התקף לב, ולאחרונה הרעלה וחניקה. בפרסומים הראשונים משטרת דובאי לא קשרה את המבצע